

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	maj-juni 2020
Institution	Marie Kruses Skole
Uddannelse	Stx
Fag og niveau	Astronomi C
Lærer(e)	Klaus Olsbjerg Jensen
Hold	3g astronomi

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Introduktion til astronomi
Titel 2	Stråling fra rummet
Titel 3	Vores solsystem
Titel 4	Sten fra rummet
Titel 5	Exoplaneter og liv i rummet
Titel 6	Stjerner udvikling
Titel 7	Mælkevejen og andre galakser
Titel 8	Afstandsstigen
Titel 9	Universets udvikling
Titel 11	Denne måneds astronomiske nyheder

Titel 1	Introduktion til astronomi
Indhold	<p>Anvendte bøger: Det levende univers, H. & H. Stub Nyt Teknisk Forlag, 2017 (DLU) Universets Melodi, H. Nørgaard m.fl., Gyldendal, 2001. (UM)</p> <p>Brug af stjernekort, dag og nat, årstiderne, månens faser, sol- og måneformørkelser.</p> <p>DLU: s.7-13, 17-21 UM s. 17-19</p>
Omfang	Ca. 3 x 95 minutter
Særlige fokuspunkter	<p>Faglige kompetencer og mål, der er forsøgt fremmet i overensstemmelse med lærerplanen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Orientering på stjernehimlen • Forklaring af elementære astronomiske fænomener • Indsamle og bearbejde astronomiske data. • Observation
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none"> • Klasseundervisning/pararbejde. • Observationer <p>Ekspérimentelt arbejde:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samling og justering af kikkerter • Måling af Solens vinkeldiameter og bestemmelse af døgnets længde.

Titel 2	Stråling fra rummet
Indhold	<p>Stråling fra rummet, spektre, Stefan-Boltzmann's lov, Wiens forskydningslov, Dopplereffekt. Tilsyneladende og absolut størrelsesklasse.</p> <p>·</p> <p>DLU: s.29-38, 41-47</p> <p>UM: s.77-78</p>
Omfang	Ca.6 x 95 minutter
Særlige fokuspunkter	<p>Faglige kompetencer og mål, der er forsøgt fremmet i overensstemmelse med lærerplanen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Anvendelse af modeller til beskrivelse af astronomiske fænomener og processer.
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none"> • Klasseundervisning • Opgaveregning

Titel 3	Vores solsystem
Indhold	<p>Solens opbygning og energiproduktion. Månen, de terrestriske planeter, Planetbaner, Keplers love, Solsystemets dannelse.</p> <p>Kernestof: DLU: s.57-70, s.77-85, s.100m-105ø.</p> <p>Set: Viden Om ”Solsystemets ekstreme skabelse” (26-2-2008)</p>
Omfang	Ca. 4 x 95 min
Særlige fokuspunkter	<p>Faglige kompetencer og mål, der er forsøgt fremmet i overensstemmelse med lærerplanen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kunne gøre rede for markante skift i det astronomiske verdensbillede • Informationssøgning
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none"> • Opgaveregning • Grupper har arbejdet med hver sin terrestriske planet • Observeret Mars i kikkert

Titel 4	Sten fra rummet
Indhold	<p>Dinosaurernes uddøen. Tunguska mysteriet. Kratere på Jorden</p> <p>UM s.26-32, s.132-138</p> <p>Set udsendelse om Tunguska mysteriet. Set Youtube-video om asteroiden i Chelyabinsk februar 2013 Læst artikel fra ”Politiken” 29-12-2019 om Uffe Gråe Jørgensen</p>
Omfang	Ca. 4 x 95
Særlige fokuspunkter	<p>Faglige kompetencer og mål, der er forsøgt fremmet i overensstemmelse med lærerplanen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kunne indsamle, bearbejde og fortolke astronomiske data • bearbejde en elementær astronomisk tekst og gøre rede for de benyttede faglige begreber og den faglige argumentation
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none"> • Klasseundervisning • Opgaveregning • Fundet kratere på Jorden med ”Google Earth” • Udført eksperiment med kraterdannelse.

Titel 5	Exoplaneter og liv i rummet
Indhold	Radialhastighed, formørkelse, gravitationslinser. Muligheder for liv andre steder i Universet. Drake-ligningen. DLU: s.143-155, s.163-167, s.283-299, s.306-309
Omfang	Ca. 7 x 95 minutter
Særlige fokuspunkter	Faglige kompetencer og mål, der er forsøgt fremmet i overensstemmelse med lærerplanen: <ul style="list-style-type: none"> • Anvendelse af modeller til beskrivelse af astronomiske fænomener og processer.
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none"> • Klasseundervisning/pararbejde • Opgaveregning • Arbejdet med program der simulerer radialhastighedsmetoden.

Titel 6	Stjerner udvikling
Indhold	<p>Stjernerdannelse, hovedseriestjerne, kæmpestjerne, stjernedød. Hertzsprung-Russell diagram</p> <p>DLU: s.169-185, 189-197</p> <p>Set: <i>Viden Om</i> "Solsystemets ekstreme skabelse" (26-2-2008)</p>
Omfang	Ca. 5 x 95 minutter
Særlige fokuspunkter	<p>Faglige kompetencer og mål, der er forsøgt fremmet i overensstemmelse med lærerplanen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Anvendelse af modeller til beskrivelse af astronomiske fænomener og processer.
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none"> • Klasseundervisning/par arbejde • Opgaveregning

Titel 7	Mælkevejen og andre galakser
Indhold	<p>Mælkevejens opbygning, gas og støv. Galaksetyper, aktive galakser.</p> <p>DLU: s.201-211, 221-228ø. (ikke formel for relativistisk Dopplereffekt)</p> <p>Set <i>Viden om</i> udsendelse om mørkt stof.</p>
Omfang	Ca. 5 x 95 minutter
Særlige fokuspunkter	<p>Faglige kompetencer og mål, der er forsøgt fremmet i overensstemmelse med lærerplanen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Anvendelse af modeller til beskrivelse af astronomiske fænomener og processer.
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none"> • Klasseundervisning/par arbejde • Opgaveregning • Observation

Titel 8	Afstandsstigen
Indhold	<p>Radarmåling, parallakse måling, spektroskopisk afstandsbestemmelse, hovedserietilpasning, variable stjerner, Kuglehobe, supernovaer, Hubbles lov.</p> <p>DLU: s.14-15, 243-249.</p> <p>Arbejdet med <i>The Distance to M100 as determined by Cepheid Variable Stars</i> <i>Measuring the Distance to Supernova 1987A</i> Fra "The ESA/ESO Astronomy Exercise Series"</p>
Omfang	Ca. 4 x 95 minutter
Særlige fokuspunkter	<p>Faglige kompetencer og mål, der er forsøgt fremmet i overensstemmelse med lærerplanen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Anvendelse af modeller til beskrivelse af astronomiske fænomener og processer.
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none"> • Klasseundervisning/par arbejde • Opgaveregning

Titel 9	Universets udvikling
Indhold	<p>Big Bang, rødforskydning, baggrundsstråling, heliumproduktion.</p> <p>UM s.177-180 DLU s.228-241</p> <p>Arbejdet med rødforskudte galaksespektre fra Virgo hoben</p>
Omfang	Ca. 5 x 95 minutter
Særlige fokuspunkter	<p>Faglige kompetencer og mål, der er forsøgt fremmet i overensstemmelse med lærerplanen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skift i astronomisk verdensbillede • Bearbejde og fortolke astronomiske data.
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none"> • Klasseundervisning/par arbejde • Opgaveregning <p>Eksperimentelt arbejde:</p> <p>Bestemmelse af Hubble's konstant ud fra Galaksespektre.</p>

Titel 10	Astronomiske nyheder
Indhold	<p>Supplerende stof Nyheder indenfor astronomien</p> <p>(en elev får til opgave at holde øje med nyheder indenfor nogle uger, og formidle dette for resten af holdet).</p>
Omfang	Ca 2 x 95 minutter
Særlige fokuspunkter	<p>Faglige kompetencer og mål, der er forsøgt fremmet i overensstemmelse med lærerplanen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informationsøgning • Formidling af astronomisk emne.
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none"> • Internetsøgning • Foredrag